

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ĮGALIOJIMŲ DERĖTIS SU NACIONALINĖMIS PROFESINIŲ
SĄJUNGŲ ORGANIZACIJOMIS DĖL NACIONALINĖS KOLEKTYVINĖS SUTARTIES PARENGIMO“ PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus
<p>AB „Ignitis grupė“ 2025 m. gegužės 16 d. Nr. SD- SR_2025-95</p>	<p>Akcinių bendrovių ir uždarytų akcinių bendrovių, kurių didžioji dalis akcijų nuosavybės teise priklauso valstybei ir jų dukterinių įmonių (toliau – VVĮ) veiklos specifiška yra labiau būdinga privačiajam, o ne viešajam sektoriui, kadangi šioms įmonėms taikomas beveik toks pats teisinis reguliavimas ir jos veikia pagal tuos pačius ekonominius principus, kaip ir privačios įmonės. Taip pat ir darbo santykiuose VVĮ darbuotojų teises ir pareigas nustato DK ir jo įgyvendinamieji teisės aktai bei kolektyvinės sutartys, tačiau nėra taikomas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas ar kiti teisės aktai, nustatantys viešojo sektoriaus darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo ir veiklos specifiką.</p> <p>Atitinkamai, tokioms įmonėms negali būti taikomos ir tos pačios taisyklės, kaip viešojo sektoriaus įmonėms, įstaigoms ar organizacijoms dalyvaujant socialinėje partnerystėje, be kita ko – inicijuojant, vedant kolektyvines derybas ir sudarant ar keičiant nacionalinio (tarpšakinio) ar šakos (gamybos, paslaugų, profesinės) lygmens kolektyvines sutartis. Nacionalinio ir šakos lygmens kolektyvinės sutartys, kurias kaip darbdavių organizacijų atstovas pasirašo Vyriausybė ar jos įgaliota institucija (taip pat ir šiuo metu galiojanti nacionalinė kolektyvinė sutartis (toliau – NKS), savo pobūdžiu yra orientuotos į viešojo sektoriaus veiklą ir nemažai jose</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 181 straipsnio 2 dalimi, socialinėje partnerystėje šakos ar nacionaliniu lygmeniu darbdaviams – iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomoms įstaigoms, organizacijoms, taip pat įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, – atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Kitoms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms socialinėje partnerystėje nacionaliniu, šakos ar teritoriniu lygmeniu atstovauja atitinkamo lygmens darbdavių organizacijos. Darbo kodekse nustatytas įpareigojimas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai atstovauti darbdavių pusę siejamas su tuo, kas įgyvendina savininko teises ir pareigas, o ne tai, ar jos yra išlaikomos, ar nėra išlaikomos iš valstybės biudžeto lėšų, o taip pat kokia veiklos specifiška joms yra būdinga, todėl įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, socialinėje partnerystėje nacionaliniu ir šakos lygmeniu, vadovaujantis Darbo</p>

	<p>suformuluotų nuostatų negali būti pritaikytos privačiojo sektoriaus darbdavių veikloje (pavyzdžiui, dabar galiojančios NKS 23 p., 24 p., 25 p., 28 p. nuostatos ir kt.). Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, dalyvaudama kolektyvinėse derybose dėl nacionalinio ar šakos lygmens kolektyvinės sutarties, negali vienašališkai atstovauti VVĮ ir nustatyti privalomų pareigų šių įmonių darbuotojams dėl jų veiklos specifikos.</p> <p>Taip pat, DK 194 straipsnio, reglamentuojančio kolektyvinių derybų viešajame sektoriuje ypatumus, 1 dalyje nurodyta, kad kolektyvinėse derybose viešajame sektoriuje Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija atstovauja darbdaviams – iš valstybės, savivaldybių, valstybės socialinių fondų biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomoms įstaigoms, organizacijoms. Taigi, tarp subjektų, kuriems atstovauja Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nacionalinio (tarpšakinio) lygmens kolektyvinėse derybose, įmonės ir organizacijos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė (tarp jų ir VVĮ) nėra nurodomos. Atitinkamai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija neturėtų atstovauti VVĮ kolektyvinėse derybose su nacionalinėmis profesinių sąjungų organizacijomis dėl naujos nacionalinės kolektyvinės sutarties sudarymo ir ši kolektyvinė sutartis VVĮ neturėtų būti taikoma.</p>	<p>kodekso 181 straipsnio 2 dalimi, atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Jeigu NKS nebūtų taikoma įmonėms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, šių įmonių darbuotojai netektų galimybės būti atstovaujami nacionaliniu lygmeniu ir gauti papildomų garantijų.</p>
<p>Lietuvos pramoninkų konfederacijos 2025 m. gegužės 19 d. raštas Nr. S.110</p>	<p>Įmonės, įstaigos ir organizacijos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, veikia pagal rinkos dėsnius, siekia pelno, optimizuoja kaštus, konkuruoja dėl klientų ir darbuotojų su privačiu sektoriumi. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovavimas tokioms juridinėms struktūroms iškraipo jų veiklos specifiką socialinio dialogo kontekste, nes ministerijos prioritetai labiau orientuoti į socialinius ar politinius tikslus, o ne į konkrečių įmonių konkurencingumo ir efektyvumo didinimą darbo rinkoje. Darbdavių organizacijos geriau supranta verslo poreikius ir iššūkius, su kuriais susiduria šios įmonės, todėl jų įtrauktis į socialinę partnerystę šakos ar nacionaliniu lygmeniu būtų veiksmingesnė ir labiau atitinkanti ekonominę realybę.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Darbo kodekse nustatytas įpareigojimas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai atstovauti darbdavių pusę siejamas su tuo, kas įgyvendina savininko teises ir pareigas, o ne tai, ar jos yra išlaikomos, ar nėra išlaikomos iš valstybės biudžeto lėšų, o taip pat kokia veiklos specifika joms yra būdinga, todėl įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, socialinėje partnerystėje nacionaliniu ir šakos lygmeniu, vadovaujantis Darbo kodekso 181 straipsnio 2 dalimi, atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Darbdavių organizacijas įtraukti į derybas kaip šalį nėra teisinio pagrindo.</p>

	<p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, prašome į derybas su nacionalinėmis profesinių sąjungų organizacijomis dėl nacionalinės kolektyvinės sutarties, taikomos iš valstybės, savivaldybių ir valstybės socialinių fondų biudžetų bei kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomoms įstaigoms, organizacijoms, taip pat įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, parengimo įtraukti darbdavių organizacijas.</p>	
--	---	--
